

**Datum:** Rijeka, 13. lipnja 2025.

**Kolegij:** Klinički sindromi duševnih poremećaja

**Voditelj:** izv.prof.dr.sc. Marina Letica Crepulja, dr.med.

**e-mail voditelja:** [marinalc@medri.uniri.hr](mailto:marinalc@medri.uniri.hr)

**Katedra:** Katedra za kliničke medicinske znanosti I

**Studij:** Sveučilišni diplomski studiji - Sestrinstvo - promicanje i zaštita mentalnog zdravlja

**Godina studija:** 2

**Akadska godina:** 2025./2026.

## IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

**Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):**

Kolegij Klinički sindromi duševnih poremećaja je obvezni kolegij na 2. godini Integriranog diplomskog studija Sestrinstvo-Promicanje i zaštita mentalnog zdravlja koji se sastoji se od 15 sati predavanja, 10 sati seminara i 20 sati vježbi (6ECTS).

Cilj Tijekom kolegija, student će stjecati znanja i vještine u kliničkim aspektima duševnih poremećaja. Student će savladati vještine komunikacije s duševnim bolesnikom uz naglasak na biopsihosocijalnom razumijevanju duševnih poremećaja. Tijekom nastave studenti će usvojiti vještine prepoznavanja najčešćih duševnih poremećaja. Nadalje, upoznat će se s duševnim poremećajima za koje je nužna specijalistička skrb.

Nastava se izvodi kroz predavanja, seminare i vježbe za koje će se student unaprijed pripremiti kako bi bio spreman aktivno sudjelovati u seminarima i vježbama u interakciji s bolesnicima Klinike za psihijatriju. Predviđeno vrijeme trajanja nastave je ukupno 4 turnusa. Tijekom predavanja, nastavnik će prezentirati standardna znanja koje student mora obavezno usvojiti. Nastavnici sa studentima raspravljaju o svemu što je studentima potrebno dodatno pojasniti tijekom seminara i vježbi. Na kraju nastave student će pristupiti pismenom završnom ispitu. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti i uspjehom na završnom pismenom ispitu student stječe 6 ECTS bodova.

Ishod učenja:

1. Navesti osnovne karakteristike delirija.
2. Izdvojiti specifičnosti pristupa delirantnom bolesniku
3. Nabrojiti poremećaje vezane uz psihoaktivne tvari.
4. Opisati kliničku sliku intoksikacije različitim psihoaktivnim tvarima.
5. Opisati kliničku sliku ustezanja od različitih psihoaktivnih tvari
6. Definirati psihozu
7. Nabrojiti psihotične poremećaje
8. Objasniti osnovne simptome shizofrenije;
9. Nabrojiti poremećaje raspoloženja.
10. Opisati kliničku sliku depresije.
11. Opisati kliničku sliku manije
12. Navesti osnovne karakteristike anksioznih poremećaja.
13. Objasniti tri skupine simptoma Posttraumatskog stresnog poremećaja
14. Klasificirati poremećaje spavanja.
15. Izdvojiti specifičnosti za svaki pojedini poremećaj spavanja
16. Nabrojiti poremećaje hranjenja
17. Opisati kliničku sliku anoreksije nervoze
18. Opisati kliničku sliku bulimije

Klasificirati poremećaje ličnosti 19. Objasniti glavna obilježja poremećaja ličnosti 20. Izdvojiti specifičnosti duševnih poremećaja u adolescentnoj dobi.

Nastava se organizira u obliku 15 sati predavanja, 10 sati seminara te 20 sati vježbi. Studenti su obvezni prisustvovati svim oblicima nastave, te se pripremati za seminarske teme prema rasporedu.

#### Popis obvezne ispitne literature:

Frančišković T., Moro Lj. (ur.): Psihijatrija, udžbenik za studente medicine, Medicinska naklada, Zagreb, 2009  
Frančišković T., Grković J., Kaštelan A.: Radna bilježnica iz psihijatrije za studenten medicine, Medicinska naklada, Zagreb, 2014

#### Popis dopunske literature:

Begić D. Psihopatologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2014  
Hotujac Lj., Jakovljević M.: Psihijatrija, Medicinska naklada, Zagreb, 2006

#### Nastavni plan:

##### Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

P1 Dijagnostičke pretrage u psihijatriji i klasifikacija psihijatrijskih poremećaja  
Cilj je pojasniti dijagnostičke postupke i klasifikacijske sustave u psihijatriji. Ishodi učenja: Usvajanje općih principa aktualno važećeg klasifikacijskog sustava te snalaženje u njima kao i označavanje dijagnostičkih entiteta.

P2 Organski uvjetovani duševni poremećaji  
Cilj predavanja je upoznati studenta sa kliničkim značajkama, epidemiologijom, etiologijom, dijagnostičkim i terapijskim mogućnostima u pacijenata koji razviju delirij ili boluju od demencije.

P3 Psihički poremećaji vezani uz uporabu alkohola  
Cilj je upoznati studente sa kliničkim sindromima koji su posljedica uzimanja alkohola, etiologijom i komplikacijama na tjelesnom, duševnom i socijalnom planu. Student će upoznati klinički tijek, značajke intoksikacije, tolerancije i apstinencije, te terapijske mogućnosti liječenja ovisnosti o alkoholu.

P4 Psihički poremećaji vezani uz uporabu psihoaktivnih tvari  
Cilj je upoznati studente sa kliničkim sindromima vezanim za uzimanje psihoaktivnih tvari, etiologijom i komplikacijama na somatskom, psihološkom i socijalnom planu. Student će upoznati klinički tijek, značajke intoksikacije, tolerancije i apstinencije, te terapijske mogućnosti liječenja bolesti ovisnosti.

P5 Shizofrenija i shizofreniji slični poremećaji  
Cilj je znati definirati psihozu, opisati osnovne značajke psihoze, upoznati s etiološkim teorijama nastanka psihoze, kliničkim manifestacijama i terapijskim mogućnostima. Student će savladati prepoznavanje osnovnih znakova i simptoma psihotičnih poremećaja te će se upoznati s aktualnim terapijskim mogućnostima.

P6 Poremećaji raspoloženja - depresija  
Cilj je upoznavanje sa epidemiologijom, etiologijom, neurobiologijom, kliničkom slikom i mogućnostima liječenja depresije. Student će savladati značajke depresije, podtipove i osnove liječenja.

**P7 Poremećaji raspoloženja -bipolarni i drugi poremećaji raspoloženja**

Cilj je upoznavanje sa etiologijom, kliničkom slikom i terapijskim mogućnostima poremećaja raspoloženja. Student će savladati značajke pojedinih poremećaja raspoloženja, njihove međusobne razlike i osnove liječenja.

**P8 Anksiozni poremećaji**

Cilj je opisati kliničke manifestacije anksioznih i opsesivno-kompulzivnog poremećaja. Upoznati studenta s mogućnostima dijagnosticiranja i liječenja navedenih poremećaja.

**P9 Disocijativni i somatoformni poremećaji**

Cilj je opisati kliničke manifestacije disocijativnih i somatoformnih poremećaja. Upoznati studenta s mogućnostima dijagnosticiranja i liječenja navedenih poremećaja.

**P10 Poremećaji vezani uz stres i traumu**

Cilj je upoznavanje sa mentalnim poremećajima uzrokovanim raznim oblicima stresora. Student će razumjeti mehanizme nastanka patološkog odgovora na traumu, te znati opisati kliničke manifestacije posttraumatskog stresnog poremećaja i suvremene terapijske mogućnosti.

**P11 Poremećaji spavanja**

Studenti će biti upoznati s poremećajima spavanja. Upoznat će se i moći razlikovati pojedine tipove poremećaja spavanja. Znat će opisati kliničke manifestacije poremećaja spavanja. Upoznat će se sa suvremenim algoritmima liječenja navedenih poremećaja.

**P12 Poremećaji hranjenja**

Studenti će biti upoznati s poremećajima hranjenja. Upoznat će se i moći razlikovati pojedine tipove poremećaja hranjenja i znati opisati kliničke manifestacije poremećaja hranjenja. Upoznat će se sa suvremenim algoritmima liječenja ovih poremećaja.

**P13 Poremećaji ličnosti**

Cilj je dati pregled diferencijalnih značajki pojedinih poremećaja ličnosti kao i poteškoća s kojima se susrećemo u tretmanu osoba s poremećajem ličnosti. Student će razumjeti ulogu poremećaja ličnosti na tijek i terapijska postignuća liječenja komorbidnih duševnih i somatskih poremećaja.

**P14 Poremećaj intelektualnog razvoja i poremećaji psihološkog razvoja**

Studenti će biti upoznati s poremećajima intelektualnog razvoja i poremećaji psihološkog razvoja uključujući pervazivni poremećaj. Upoznat će se i moći razlikovati pojedine tipove poremećaja intelektualnog i psihološkog razvoja i znati opisati kliničke manifestacije poremećaja. Upoznat će se sa suvremenim algoritmima liječenja ovih poremećaja.

**P15 Poremećaji ponašanja i emocionalni poremećaji s nastankom u djetinjstvu i adolescenciji**

Poremećaji razvojne dobi obuhvaćaju poremećaje podjednakog spektra mentalnih poremećaja kao i u odraslih osoba, ali i specifičnih poremećaja vezanih za posebno osjetljivo vrijeme psihičkog sazrijevanja. Oni nose značajke, između ostalog, i razvojne faze u kojoj se javljaju. Ishod je upoznavanje sa spektrom mentalnih poremećaja dječje i adolescentne dobi, njihove specifičnosti, te mogućnostima liječenja.

**Popis seminara s pojašnjenjem:**

**S1 Organski uvjetovane psihičke disfunkcije (demencije, delirij)**

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata dva osnovna poremećaja iz ove skupine (demencija i delirij). Ishod je prepoznavanje psihičkih posljedica trajnog ili prolaznog oštećenja mozga i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od ovih poremećaja.

**S2 Psihički poremećaji vezani uz psihoaktivne tvari**

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata ovisnosti o alkoholu. Ishod je prepoznavanje psihičkih, tjelesnih i socijalnih posljedica ovisnosti o alkoholu i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od alkoholizma.

#### S3 Psihotični poremećaji

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata shizofrenije. Ishod je prepoznavanje psihičkih i socijalnih posljedica shizofrenije i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od shizofrenije.

#### S4 Poremećaji raspoloženja

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata depresije kao jednog od najrasprostranjenijih mentalnih poremećaja. Ishod je prepoznavanje psihičkih i socijalnih posljedica depresije i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od depresije.

#### S5 Anksiozni poremećaji

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata anksioznih poremećaja. Ishod je prepoznavanje psihičkih manifestacija i psihičkih i socijalnih posljedica patološke anksioznosti i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od anksioznih poremećaja.

#### S6 Poremećaji vezani uz stres i traumu

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata PTSP-a. Ishod je prepoznavanje psihičkih manifestacija i psihičkih i socijalnih posljedica PTSP-a i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika oboljelih od PTSP-a.

#### S7 Poremećaji spavanja

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata nesanice. Ishod je prepoznavanje manifestacija i psihičkih, tjelesnih i socijalnih posljedica nesanice i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika koji pate od nesanice.

#### S8 Poremećaji hranjenja (anoreksija nervoza i bulimija)

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata anoreksije nervoze. Ishod je prepoznavanje manifestacija i psihičkih, tjelesnih i socijalnih posljedica anoreksije nervoze i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika koji pate od anoreksije nervoze.

#### S9 Poremećaji ličnosti

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata graničnog poremećaja ličnosti. Ishod je prepoznavanje manifestacija i psihičkih, tjelesnih i socijalnih posljedica ovog poremećaja ličnosti i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika koji pate od graničnog poremećaja ličnosti.

#### S10 Psihički poremećaji razvojne i adolescentne dobi

Cilj Studenti aktivno sudjeluju u analizi svih aspekata ADHD-a. Ishod je prepoznavanje manifestacija i psihičkih i socijalnih posljedica ADHD-a i usvajanje biopsihosocijalnog pristupa u prevenciji, liječenju i skrbi bolesnika koji pate od ADHD-a.

### Popis vježbi s pojašnjenjem:

V1,2 Psihički poremećaji razvojne i adolescentne dobi

Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima

V3,4,5 Organski uvjetovane psihičke disfunkcije

Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima V6, 7, 8 psihički poremećaji vezani uz psihoaktivne tvari  
Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima V9, 10, 11 shizofrenija i shizofreniji slični poremećaji  
Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima V12, 13, 14 poremećaji raspoloženja  
Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima V15, 16, 17 anksiozni poremećaji  
Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima V18, 19, 20 poremećaji vezani uz stres i traumu  
Cilj je upoznavanje sa značajkama pacijenta s navedenim poremećajima

#### Obveze studenata:

Redovito prisustvo na svim oblicima nastave te priprema za seminare prema programu.

#### Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Ocjenjivanje studenata vršit će se prema Pravilniku o studijima Sveučilišta u Rijeci te Pravilniku o ocjenjivanju studenata na Fakultetu zdravstvenih studija.

Rad studenta vrednuje se i ocjenjuje tijekom nastave i na završnom ispitu. Ukupan postotak uspješnosti studenta tijekom nastave čini do 50% ocjene, a na završnom ispitu 50% ocjene.

25 % ocjene (25 bodova) dobiva se vrednovanjem studenta tijekom provođenja seminara. 25% ocjene (25 bodova) dobiva se vrednovanjem studenta tijekom izvođenja vježbi. Minimalni broj bodova koji student treba skupiti tijekom izvođenja nastave je 50% tj. 25 bodova. Ocjenu vrše voditelji seminara i vježbi.

**Završnom ispitu** mogu pristupiti studenti koji tijekom nastave ostvare **25 i više bodova**.

Ispitu ne mogu pristupiti studenti koji su ostvarili manje od 25 bodova ili su izostali s **više od 40% s predavanja i seminara, te ukoliko su izostali s vježbi**.

**Završni ispit sastoji se od pismenog ispita.**

**Pismeni ispit** donosi maksimalno 50 bodova. Minimalni broj bodova za prolazak je 50 % i više, odnosno 25 i više bodova.

Konačno ocjenjivanje vrši se prema broju ostvarenih bodova kroz nastavu i na ispitu na slijedeći način:

90-100 bodova ....odličan ( 5) A; 90-100%

75-89,9 bodova.....vrlo dobar (4) B; 75-89,9%

60-74,9 bodova .....dobar (3)C;60-74,9%

50-59,9 bodova.....dovoljan (2) D;50-59,9%

0-49,9 bodova.....nedovoljan (1) F; 0-49,9%

**Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:**

Unesite tražene podatke

**Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:**

Unesite tražene podatke

## SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2025./2026. godinu)

**Raspored nastave**

| Datum                            | Predavanja<br>(vrijeme i mjesto)                          | Seminari<br>(vrijeme i mjesto) | Vježbe<br>(vrijeme i mjesto)                                                                                   | Nastavnik                                                                        |
|----------------------------------|-----------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------|
| 20.11.2025.<br><b>(četvrtak)</b> | <b>P1 do P7</b><br><b>(14:00-20:00)</b><br><br><b>Z3</b>  |                                |                                                                                                                | Izv.prof.dr.sc. Marina<br>Letica Crepulja, dr.med.                               |
| 21.11.2025.<br><b>(petak)</b>    | <b>P8 do P12</b><br><b>(15:00-19:00)</b><br><br><b>Z2</b> |                                |                                                                                                                | Izv.prof.dr.sc. Marina<br>Letica Crepulja, dr.med.                               |
| 5.12.2025.<br><b>(petak)</b>     |                                                           |                                | <b>V1 do V5</b><br><b>(15:00-19:00)</b><br><br><b>Klinika za</b><br><b>psihijatriju</b><br><br><b>G1 G2 G3</b> | Mersad Muminović,<br>dr.med.<br><br>Fadil Habibović,<br>nasl.pred.mag.med.techn. |
| 6.12.2025.<br><b>(subota)</b>    |                                                           |                                | <b>V6 do V10</b><br><b>(8:00-12:00)</b><br><br><b>Klinika za</b><br><b>psihijatriju</b><br><br><b>G1 G2 G3</b> | Alen Mančić, dr.med.<br><br>Fadil Habibović,<br>nasl.pred.mag.med.techn.         |
| 9.1.2026.<br><b>(petak)</b>      |                                                           |                                | <b>V11 do V15</b><br><b>(8:00-12:00)</b><br><br><b>G1 G2 G3</b>                                                | Diana Palaić, dr.med.<br><br>Fadil Habibović,<br>nasl.pred.mag.med.techn.        |

|                          |                                                  |                                                                  |                                                       |                                                                           |
|--------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| 10.1.2026.<br>(subota)   |                                                  |                                                                  | <b>V16 do V20<br/>(8:00-12:00)</b><br><b>G1 G2 G3</b> | Diana Palaić, dr.med.<br><br>Fadil Habibović,<br>nasl.pred.mag.med.techn. |
| 22.1.2026.<br>(četvrtak) | <b>P13 do P15<br/>(14:00-16:00)</b><br><b>Z4</b> |                                                                  |                                                       | Izv.prof.dr.sc. Marina<br>Letica Crepulja, dr.med.                        |
| 23.1.2026.<br>(petak)    |                                                  | <b>S1 do S5<br/>(15:00-19:00)</b><br>Klinika za<br>psihijatriju  |                                                       | Izv.prof.dr.sc. Marina<br>Letica Crepulja. dr.med.                        |
| 24.1.2026.<br>(subota)   |                                                  | <b>S6 do S10<br/>(12:00-16:00)</b><br>Klinika za<br>psihijatriju |                                                       | Fadil Habibović,<br>nasl.pred.mag.med.techn.                              |

**Popis predavanja, seminara i vježbi:**

| P  | PREDAVANJA (tema predavanja)                                                            | Broj sati nastave | Mjesto održavanja |
|----|-----------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|-------------------|
| 1  | P1 Dijagnostičke pretrage u psihijatriji i klasifikacija psihijatrijskih poremećaja     | 1                 | Z3                |
| 2  | P2 Organski uvjetovani duševni poremećaji                                               | 1                 | Z3                |
| 3  | P3 Psihički poremećaji vezani uz uporabu alkohola                                       | 1                 | Z3                |
| 4  | P4 Psihički poremećaji vezani uz uporabu psihoaktivnih tvari                            | 1                 | Z3                |
| 5  | P5 Shizofrenija i shizofreniji slični poremećaji                                        | 1                 | Z3                |
| 6  | P6 Poremećaji raspoloženja - depresija                                                  | 1                 | Z3                |
| 7  | P7 Poremećaji raspoloženja -bipolarni i drugi poremećaji raspoloženja                   | 1                 | Z3                |
| 8  | P8 Anksiozni poremećaji                                                                 | 1                 | Z2                |
| 9  | P9 Disocijativni i somatoformni poremećaji                                              | 1                 | Z2                |
| 10 | P10 Poremećaji vezani uz stres i traumu                                                 | 1                 | Z2                |
| 11 | P11 Poremećaji spavanja                                                                 | 1                 | Z2                |
| 12 | P12 Poremećaji hranjenja                                                                | 1                 | Z2                |
| 13 | P13 Poremećaji ličnosti                                                                 | 1                 | Z4                |
| 14 | P14 Poremećaj intelektualnog razvoja i poremećaji psihološkog razvoja                   | 1                 | Z4                |
| 15 | P15 Poremećaji ponašanja i emocionalni poremećaji vezani uz djetinjstvo i adolescenciju | 1                 | Z4                |
|    | <b>Ukupan broj sati predavanja</b>                                                      | <b>15</b>         |                   |

| S  | SEMINARI (tema seminara)                             | Broj sati nastave | Mjesto održavanja       |
|----|------------------------------------------------------|-------------------|-------------------------|
| 1  | S1 Organski uvjetovane psihičke disfunkcije          | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 2  | S2 Psihički poremećaji vezani uz psihoaktivne tvari  | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 3  | S3 Psihotični poremećaji                             | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 4  | S4 Poremećaji raspoloženja                           | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 5  | S5 Anksiozni poremećaji                              | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 6  | S6 Poremećaji vezani uz stres i traumu               | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 7  | S7 Poremećaji spavanja                               | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 8  | S8 Poremećaji hranjenja                              | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 9  | S9 Poremećaji ličnosti                               | 1                 | Klinika za psihijatriju |
| 10 | S10 Psihički poremećaji razvojne i adolescentne dobi | 1                 | Klinika za psihijatriju |
|    | <b>Ukupan broj sati seminara</b>                     | <b>10</b>         |                         |

| V                       | VJEŽBE (tema vježbe)                             | Broj sati nastave | Mjesto održavanja       |
|-------------------------|--------------------------------------------------|-------------------|-------------------------|
| V1,2                    | psihički poremećaji razvojne i adolescentne dobi | 2                 | Klinika za psihijatriju |
| V3,4,5                  | organski uvjetovane psihičke disfunkcije         | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| V6,7,8                  | psihički poremećaji vezani uz psihoaktivne tvari | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| V9,10,11                | shizofrenija i shizofreniji slični poremećaji    | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| V12,13,14               | poremećaji raspoloženja                          | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| V15,V16,17              | anksiozni poremećaji                             | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| V18,V19,20              | poremećaji vezani uz stres i traumu              | 3                 | Klinika za psihijatriju |
| Ukupan broj sati vježbi |                                                  | 20                |                         |

|    | ISPITNI TERMINI (završni ispit) |
|----|---------------------------------|
| 1. | 5.2.2026.                       |
| 2. | 21.2.2026.                      |
| 3. |                                 |
| 4. |                                 |